

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
BẮC NINH**

**KÌ THI THỬ TỐT NGHIỆP THPT
NĂM 2025**

Bài thi môn: NGỮ VĂN

Thời gian: 120 phút (không kể thời gian giao đề)

PHẦN I: ĐỌC HIỂU (ID: 764455) Đọc văn bản sau:

ĐÁ TRỞ BÔNG

Khờ, thằng nhỏ gánh nước đi đằng trước tôi, đang bốc khói. Bằng mắt thường cũng thấy một làn hơi mỏng bả là gọn quanh nó, nhất là từ đôi ống quần ướt mềm. Nước trong thùng ở hai đầu quang gánh dù không sánh ra chút nào, nhưng cứ nghĩ lên đến đỉnh núi chắc chỉ còn lung lũng, vì nước bốc hơi. Mình thì có hơn gì, tôi nghĩ, cũng sắp bốc cháy tới nơi rồi. Nắng hết một chảo mặt nấu sôi, và những con người bé nhỏ ngụp lặn trong ấy chín như, mặt mày đỏ lựng. Thỉnh thoảng Khờ dừng lại để chờ tôi lúc này hồng hộc thở, bước từng bậc đá bằng đôi chân không biết của ai. Dù nó đã lên xuống núi mười bảy lần trong ngày, gánh nước uống cho chục ngoài hộ dân sống trên ấy. Hỏi Khờ sắp tới nơi chưa, nó kêu xiu nữa. Chữ “xiu” không làm tôi mừng, vì biết mình còn trèo nhiều dốc đá mới chạm chân đỉnh núi trọc bon không cây cối. “Đám đá này moi một trở bông”, Khờ nói. Năm Khờ chín tuổi, mẹ dắt nó lên ngọn núi Trời này, bảo ngồi đó đợi đá trở bông mẹ lên đón. Rồi bà mẹ trẻ xuống núi, biệt dạng. Chị chủ quán nước ngay bên sườn núi vẫn còn nhớ gương mặt cô gái đó, “trẻ măng, đem con đi bỏ mà mặt tỉnh bơ, trắng giỡn với mấy thằng kiếm củi”. Chắc là sớm làm mẹ đơn thân, không mang vác nôi thằng nhỏ khờ cắm đặt đâu ngồi đó. Chắc là ngủ quên trên cỏ rồi để Khờ, như những bà mẹ Việt cổ xưa vẫn cán bầu nhờ uống nước trong gáo dừa, ướm chân vào dấu chân lạ. Thằng nhỏ từng có cái tên tử tế, nhưng người xóm núi quên mất rồi. Nói cho cùng, làm gì có tên nào hợp với nó, bằng tên Khờ. Trong thân xác thằng con trai sắp ba mươi, là một trí khôn của trẻ con năm bảy tuổi. Thời gian không làm mai một cái niềm tin rồi đá trở bông, mẹ đón về. Sống nhờ chén cơm của cư dân triền núi, nhưng Khờ chưa bao giờ làm họ tiếc vì đã nuôi dưỡng mình. Nhờ chi thằng nhỏ cũng làm, và nặng nhọc cỡ nào cũng không than vãn. Mưa nó đi cọ rửa những bậc đá đóng rêu, che giúp mái nhà ai đó, công bà Chín Sầu Đầu đi hốt thuốc Nam chữa đau khớp, đón thằng Đen kệt ở trường trong đông gió. Hạn qua nó kiếm củi phơi khô chất đầy miếu hoang, cả xóm xài suốt mùa không hết. Mùa khô nào họ cũng uống nước mưa một tay Khờ gánh, từ ngôi chùa gần chân núi Xanh. Suốt ba chục năm, duy nhất một lần Khờ rời núi chừng tuần lễ. Nó bị sét đánh. Cái đầu trọc của núi mà nó đang chặn giữ, không hiểu sao hay bị sét xuống thăm, đến cây cối không mọc nổi. Bữa đó đông khô, Khờ lom khom gom mớ thuốc Nam chùa gửi phơi, thì bị sét quật lẫn ra, tóc cháy xém. Câu đầu tiên nó nói khi tỉnh dậy, “đá trở bông chưa?”.

Tới ông trời còn không búng thằng Khờ ra khỏi mớ đá đó, người núi Xanh nói. Đúng lúc Khờ lại thêm một lượt gánh nữa ngang qua chỗ quán nước tôi ngồi cùng mấy bà trong xóm, nghe răng cười. Ở Khờ không có vẻ gì bơ vơ, dù đang một mình bơi giữa đá và nắng. Ngay khi nó bị che khuất bởi một cửa gát trên đường mòn, cũng để lại cảm giác ám áp, chắc nịch. Khó giải thích, nhất là nhân vật ấy mang trong mình một câu chuyện tủi lòng. Hỏi mẹ Khờ có từng quay lại không, người núi Xanh nói biết đâu, giờ nhiều du khách lên đây, mặt mũi ai cũng dáo dác như ai, nhớ sao nỗi người phụ nữ mấy chục năm về trước. Thằng nhỏ hay bị du khách ghẹo, họ xưng mẹ

nè con, mau về với mẹ. “Mẹ tui nói chừng đá trở bông mới lên đón, giờ có trở xiu nào đâu”, Khờ nói. Chỉ một lời dối ầu ơ, nhưng với bộ não ngờ nghệch của Khờ, đã thành một thứ dây trói bền dai, buộc nó mãi trên đỉnh núi.

Mẹ Khờ có ở đây, chắc gì lay chuyển được nó, đá chưa nở bông nào.

Dân núi Xanh có lần hối tiếc, khi xúm nhau thuyết phục Khờ, rằng đám đá đó đâu thể trở bông được, sét đánh quá chừng mà, nhìn thì biết, tới cỡ còn không mọc nổi. Khờ nói luôn, vậy mấy cục đá hong bị trời đánh thể nào cũng có bông. Từ bữa đó nó leo trèo khắp núi. Lo bông đá đang trở ở hang hốc nào đó, nơi nó chưa mò tới.

Còn cả xóm thì pháp phởng sợ nó trượt chân.

Mình mà nói núi này đá đực khó ra bông, Khờ sẽ hỏi, vậy núi nào mới có? Tôi hình dung vậy, khi ngó thẳng nhỏ vừa gánh xong đôi nước cuối cùng trong ngày, đổ vào cái khạp da bò đặt ngay đỉnh trọc. Nước ấy dành cho du khách uống đỡ khát. Dù họ chỉ dùng rửa mặt, rửa chân, hắt vào người nhau cho vui.

(Theo Hành lý hư vô, Nguyễn Ngọc Tư, Nxb Trẻ, 2019, Tr.5-9)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5 (trình bày ngắn gọn):

Câu 1. Xác định ngôi kể được sử dụng trong đoạn trích?

Câu 2. Chỉ ra một câu văn là lời của người kể chuyện và một câu văn là lời của nhân vật trong văn bản?

Câu 3. Anh/chị hiểu như thế nào về câu: “Chỉ một lời dối ầu ơ, nhưng với bộ não ngờ nghệch của Khờ, đã thành một thứ dây trói bền dai, buộc nó mãi trên đỉnh núi”?

Câu 4. Với nhân vật Khờ, việc chờ đợi đá trở bông có ý nghĩa gì?

Câu 5. Anh/chị có đồng tình với cảm nhận của nhân vật tôi: “Ở Khờ không có vẻ gì bơ vơ, dù đang một mình bơi giữa đá và nắng. Ngay khi nó bị che khuất bởi một cua gắt trên đường mòn, cũng để lại cảm giác âm áp, chắc nịch” không? Vì sao?

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm) (ID: 764462 – VDC) Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) đánh giá mạch kể trong đoạn trích “Đá trở bông” - Nguyễn Ngọc Tư (Dẫn ở phần Đọc hiểu)

Câu 2. (4,0 điểm) (ID: 764463 – VDC) Cuộc sống thường có những ranh giới. Bước qua hay dừng lại là lựa chọn của mỗi người. Viết bài văn nghị luận (khoảng 600) chữ bày tỏ ý kiến của anh/chị về vấn đề: Tuổi trẻ có nên bước qua những ranh giới trong cuộc sống

-----HẾT-----

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT
BAN CHUYÊN MÔN TUYENSINH 247.COM

PHẦN I: ĐỌC HIỂU

Câu 1:

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về nhân vật trữ tình, phân tích và xác định nhân vật trữ tình.

Cách giải:

Xác định ngôi kể: ngôi kể thứ nhất, người kể chuyện xưng “tôi”

Câu 2:

Phương pháp: Đọc phân tích, tìm và xác định hình ảnh phù hợp.

Cách giải:

Học sinh chỉ ra một câu văn là lời của người kể chuyện và một câu văn là lời của nhân vật trong văn bản:

- Lời của người kể chuyện: Nắng hết một chảo mặt nấu sôi, và những con người bé nhỏ ngụp lặn trong ấy chín nhừ, mặt mày đỏ lựng.
- Lời của nhân vật: “Đám đá này moi mót trở bông”

Câu 3:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, hình ảnh đá và phân tích.

Cách giải:

- Với nhân vật Khờ, việc chờ đợi đá trở bông có ý nghĩa: thể hiện niềm tin của Khờ đối với mẹ ; niềm mong chờ đón nhận một vòng tay ấm áp chở che, vỗ về, tình yêu thương từ người mẹ mà bao năm qua Khờ không có điểm phúc hưởng nhận.

Câu 4:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, nội dung câu trích dẫn, phân tích.

Cách giải:

- Cách hiểu về câu văn: Chỉ một lời dối ầu ơ, nhưng với bộ não ngờ nghệch của Khờ, đã thành một thứ dây trời bền dai, buộc nó mãi trên đỉnh núi. Sự nhẫn tâm của người mẹ, niềm tin của đứa con đã trời buộc đứa con vào không gian định mệnh, vào nỗi đời cơ cực, thiếu vắng những yêu thương đến từ đáng sinh thành

Câu 5:

Phương pháp: Căn cứ bài đọc hiểu, phân tích.

Cách giải:

Thí sinh bày tỏ quan điểm. Lí giải thuyết phục

Có thể theo hướng sau:

- Đồng tình với cảm nhận của nhân vật tôi: Ở Khờ không có vẻ gì bơ vơ, dù đang một mình bơi giữa đá và nắng. Ngay khi nó bị che khuất bởi một cửa gắt trên đường mòn, cũng để lại cảm giác ấm áp, chắc nịch
- Bối: Mỗi việc Khờ làm đều xuất phát từ tấm lòng; câu chuyện đời mũi lòng của Khờ được nhiều người thấu cảm; một mình bơi giữa đá và nắng song trong Khờ là niềm tin không dễ gì lay chuyển “ moi mót đá trở bông”

mẹ sẽ trở về đón mình -> Vẻ đẹp tâm hồn của Khờ đánh thức sự trân trọng cùng niềm tin vào giá trị tốt đẹp ở con người.

II. PHẦN VIẾT

Câu 1:

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức về cách viết đoạn văn nghị luận.
- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp, kết hợp chặt chẽ lí lẽ

Cách giải:

Gợi ý:

Xác định được yêu cầu về hình thức, dung lượng của đoạn văn

Xác định đúng yêu cầu về hình thức và dung lượng (khoảng 200 chữ) của đoạn văn.

Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo cách diễn dịch, quy nạp, tổng –phân –hợp, móc xích hoặc song hành.

Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Cách tổ chức mạch kể trong văn bản Đá trở bông - Nguyễn Ngọc Tư

Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận

- Xác định được các ý phù hợp để làm rõ vấn đề nghị luận, sau đây là một số gợi ý:
 - + Mạch kể của truyện: từ hiện tại - trở về quá khứ - quay lại hiện tại
 - + Mạch kể mang tính hiện đại, làm nổi bật cuộc đời, số phận của nhân vật Khờ; thể hiện sự nhất quán trong tính cách nhân vật; Khắc sâu tư tưởng, chủ đề tác phẩm...

Câu 2:

Phương pháp:

- Vận dụng kiến thức đã học về viết bài văn nghị luận.
- Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng.

Cách giải:

Có thể triển khai theo hướng:

a. Xác định được yêu cầu của kiểu bài

Xác định được yêu cầu của kiểu bài: nghị luận xã hội

b. Xác định đúng vấn đề nghị luận.

c. Đề xuất được hệ thống ý phù hợp để làm rõ vấn đề của bài viết

- Xác định được các ý chính của bài viết
- Sắp xếp được các ý hợp lí theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận:
 - * Giới thiệu vấn đề nghị luận và nêu khái quát quan điểm của cá nhân về vấn đề.
 - * Triển khai vấn đề nghị luận:

1. Giải thích

–“Ranh giới”: Ranh giới là những giới hạn, mức độ, phạm vi, nguyên tắc nhất định mà con người khó có thể hoặc không được phép vượt qua .

-“Bước qua ranh giới”: Thể hiện hành động quyết tâm, cố gắng, nỗ lực bứt phá khỏi giới hạn, ranh giới của cuộc sống

=> Vấn đề trong cuộc sống đặt ra đối với tuổi trẻ: có nên “bước qua ranh giới” hay “dừng lại trước những ranh giới”.

2. Bày tỏ quan điểm của cá nhân:

– Nên bước qua ranh giới.

+ Trong cuộc sống thường ngày, có những ranh giới nên bước qua: Những khó khăn, những trở ngại, những nghịch cảnh, những thách thức trong cuộc sống, những tư duy lỗi thời, hủ lậu, lạc hậu, thiếu khoa học, vô căn cứ ...

+ Vì sao tuổi trẻ nên bước qua những ranh giới đó?

Đó là những ranh giới cản trở sự phát triển của con người, đặc biệt chúng khiến cho tuổi trẻ không có cơ hội để chứng tỏ bản lĩnh, sự tự tin, năng lực của bản thân. Chỉ khi dũng cảm bước qua những ranh giới này tuổi trẻ mới được tôi luyện, trưởng thành, mới có được những bứt phá, những kì tích, những lối đi riêng chạm tay đến ước mơ để thành công.

– Không nên bước qua ranh giới.

+ Tuy nhiên trong cuộc sống cũng có những ranh giới mà tuổi trẻ phải ý thức rõ và luôn nhắc nhở mình không được phép bước qua: Đó là các chuẩn mực đạo đức, các quy định của luật pháp, các giá trị truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc ...

+ Tuổi trẻ không nên bước qua những ranh giới này: Chỉ một phút yếu lòng, chỉ vài giây bồng bột, chỉ vì lòng tham lam hoặc vì những lợi ích trước mắt mà bước qua những ranh giới này thì con người sẽ vi phạm đạo đức, vi phạm pháp luật, tự hủy hoại tương lai, cuộc đời mình đồng thời trở thành kẻ gây hại cho xã hội...

- Lấy được dẫn chứng và phân tích dẫn chứng.

- Mở rộng, bày tỏ quan điểm trái chiều, hoặc ý kiến khác để có cái nhìn toàn diện hơn: Bước qua ranh giới không có nghĩa là liều lĩnh, biết dừng lại trước ranh giới không có nghĩa là hèn nhát; dù quyết định hành động như thế nào khi đứng trước ranh giới mỗi người đều cần trang bị cho bản thân kiến thức, kỹ năng...để nâng cao giá trị cuộc sống.

* Khẳng định lại quan điểm cá nhân và rút ra bài học cho bản thân.

- Tuổi trẻ chúng ta cần nhận thức đúng đắn phải biết đâu là ranh giới cần bước qua, đâu là ranh giới phải dừng lại.

- Trau dồi bản lĩnh để có quyết định đúng đắn khi đứng trước những ranh giới trong cuộc sống.